

DATUM
2018-02-20
ERT DATUM
2017-11-20

DIARIENR
2017/257-4
ER BETECKNING
A2017/02195-1

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Promemorian Översynen av stödet för yrkesintroduktionsanställningar

Statskontoret avstyrker att det statliga stödet för yrkesintroduktionsanställningar ska utvidgas till att även gälla för arbetsgivare som i dag inte omfattas av ett kollektivavtal om yrkesintroduktion, eller ett hängavtal till ett sådant. Yrkesintroduktionsavtalen är centrala för systemet och därmed spelar också arbetsmarknadens parter en avgörande roll för att garantera att anställningsformen fungerar som avsett.

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med översynens förslag lämnar Statskontoret vissa synpunkter på innehållet.

Stödet bör fortsättningsvis endast gälla för arbetsgivare med yrkesintroduktionsavtal eller hängavtal till ett sådant

Statskontoret har i sin utvärdering av stödet för yrkesintroduktionsanställningar påtalat att en eventuell utvidgning endast bör göras om det kan säkerställas att arbetsgivare utan avtal eller hängavtal om yrkesintroduktion erbjuder de anställda en tillfredsställande utbildning och handledning.¹ Vi bedömer att översynens förslag om kontrollen av arbetsgivarna inte uppfyller detta krav.

Översynens förslag innebär att det är arbetsgivaren som ensidigt återrapporterar till Arbetsförmedlingen hur utbildningen och handledningen fortlöper. I avsaknad av en kontrollfunktion bedömer vi att det finns risk för att återrapporteringen inte alltid avspeglar verkliga förhållanden.

Översynen har övervägt möjligheten att låta Arbetsförmedlingen och YA-delegationen dela på ansvaret för kontrollen men uppger att de inte har hittat en lösning för detta som skulle fungera i praktiken. Statskontoret ser heller inte någon statlig kontrollfunktion som är praktiskt genomförbar och lika effektiv som parternas kontinuerliga uppföljning och den fackliga närvaron.

¹ Statskontoret (2016), promemorian *Utvärdering av stöd för yrkesintroduktionsanställningar – Slutrapport*, s. 28.

Samtidigt bedömer vi att de yrkesintroduktionsanställdas rättigheter inte kan garanteras utan en funktion som ersätter parternas insyn och kontroll.

Yrkesintroduktionsavtalen är centrala för systemet och därmed spelar också arbetsmarknadens parter en avgörande roll för att garantera att anställningsformen fungerar som avsett. Statskontoret bedömer att detta fortsättningsvis bör vara utgångspunkten för stödet.

Lämpligt att begränsa utvidgningen till att endast gälla bristyrken

Om regeringen ändå väljer att gå vidare med en utvidgning så ställer sig Statskontoret bakom förslaget om att stödet till arbetsgivare som saknar yrkesintroduktionsavtal ska begränsas till bristyrken för att på så vis motverka ett överutnyttjande. För att minimera onödigt tolkningsutrymme är det viktigt att Arbetsförmedlingen får tydliga instruktioner om vad som i sammanhanget är att betrakta som ett bristyrke enligt bristindex.

Statskontoret ställer sig också bakom förslaget att Arbetsförmedlingen ska ansvara för att säkerställa att lön och andra förmåner motsvarar nivåerna i kollektivavtalen. Inom ramen för det upplägg som översynen föreslår finns det ingen annan aktör som har praktisk möjlighet att ansvara för detta.

Statskontoret positivt till att YA-delegationens uppdrag förlängs

Statskontoret bedömer att yrkesintroduktionsanställningar har potential att underlätta ungas etablering på arbetsmarknaden i en betydligt större omfattning än i dag. YA-delegationen har en viktig roll för att främja en utbyggnad av systemet. Vi ställer oss därför positiva till att delegationens uppdrag förlängs och utvidgas samt till de särskilda uppgifter som föreslås av översynen. Förslaget innebär emellertid att delegationen i ökad utsträckning kommer att ha myndighetsliknande uppgifter. Behovet av att dessa uppgifter utförs kommer enligt vår bedömning finnas kvar under överskådlig tid. På längre sikt bör regeringen därför överväga att överföra YA-delegationens uppgifter till en befintlig myndighet.

Det bör finnas endast ett ansökningsförfarande för stödet

Statskontoret har i utvärderingen av stödet föreslagit att regeringen ska låta partsorganisationerna ta ett större ansvar för ansökningsprocessen. Statskontoret står fast vid att en sådan ordning vore mer ändamålsenlig om regeringen väljer att inte genomföra förslaget om utvidgningen.

Översynen påpekar att om stödet utvidgas medför Statskontorets förslag att det skulle finnas två olika ansökningsförfaranden för stödet. Vi delar översynens bedömning att dagens ansökningsförfarande bör kvarstå om utvidgningen genomförs.

Arbetsförmedlingens hantering av stödet bör centraliseras

Statskontoret tillstyrker förslaget om att centralisera Arbetsförmedlingens hantering av stödet. Detta är helt i linje med Statskontorets tidigare rekommendation. En centralisering skulle underlätta för Arbetsförmedlingens hantering av stödet och för parterna i kontakterna med myndigheten.

Beträffande snabbspåren ställer Statskontoret sig bakom översynens rekommendation till parterna och Arbetsförmedlingen om att i större utsträckning använda stödet som åtgärd för att stärka nyanländas jobbchanser.

T.f. generaldirektör Tony Malmberg har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och utredare Andreas Hagström, föredragande, vara närvarande vid den slutliga handläggningen.

Tony Malmberg

Andreas Hagström